

รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เสริมสร้างความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดสืบเสาะหาความรู้

A MODEL FOR ORGANIZING THE LEARNING EXPERIENCE TO ENHANCE COMMUNICATIVE COMPETENCE AND EMOTIONAL INTELLIGENCE OF EARLY CHILDHOOD BASED ON THE INQUIRY APPROACH

นัตยา หกพันนา¹

สฤณี ศรีขาว และ นิราศ จันทรจิตร

Nataya Hokpanna

Sarit Srikao and Nirat Jantharajit

มหาวิทยาลัยนครพนม

Nakhon Phanom University Thailand

Email: nataya4888@gmail.com¹

Received 11 May 2023; Revised 6 September 2023; Accepted 28 February 2024.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลการร่างรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เสริมสร้างความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย ตามแนวคิดความสามารถการคิดเชิงบริหาร และการสืบเสาะหาความรู้ และ 2) ศึกษาผลการทดลองใช้ร่างรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้กับผู้เรียน การวิจัยครั้งนี้ใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา ระยะแรก ประกอบด้วย การร่างรูปแบบและทดลองใช้ร่างการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กับกลุ่มเป้าหมาย นักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านป่าแดง จำนวน 30 คน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง โดยศึกษาผลการทดลองใช้ร่างรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้กับนักเรียน ในภาคเรียนที่ 1/2565 เครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 24 แผน แบบประเมินความสามารถในการสื่อสาร 15 ข้อ และแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ 15 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการร่างรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นพบว่า ร่างรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เสริมสร้างความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย ตามแนวคิดความสามารถการคิดเชิงบริหาร และการสืบเสาะหาความรู้ มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์รูปแบบ 3) สาระการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 4) กิจกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 5) สื่อและแหล่งการเรียนรู้ 6) การวัดและประเมินผล และมีผลการประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของรูปแบบ ของผู้เชี่ยวชาญโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.20

2. ผลการทดลองใช้ร่างรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามรูปแบบ มีความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์หลังเรียนอยู่ในระดับมาก เมื่อเทียบกับคะแนนเต็มด้านละ 75 คะแนน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 67.26 และ 64.20 ตามลำดับ

คำสำคัญ : การจัดประสบการณ์การเรียนรู้; ความสามารถในการสื่อสาร; ความฉลาดทางอารมณ์

ABSTRACT

The purposes of this study were: 1) to conduct the result of outline of learning experiential model to enhance communication ability and emotional intelligence capacities of early childhood, 2) to investigate the effectiveness of try-out for the outline of learning experiential mode. This research undertook a research and development process comprised of outline and try-out learning experiential model with the target group of 30 learners, that obtained based on purposive sampling from Ban Padaeng Community School, and study the results of try-out the learning experiential model with the target group that assigned with purposive sampling method, in the first semester of academic year 2022. The instruments used to collect the research data in this study were composed of 24 experience-based learning management plans, a 15-item communication ability assessment form, and a 15-item emotional intelligence evaluation form. The information obtained was analyzed using mean, standard deviation, t-test for Dependent sample.

The results showed that:

1.The outline of experience-based learning management model to enhance communication ability and emotional intelligence capacities of the children that learning through learning experiential model based on Executive Function and inquiry-based learning approaches was composed of 1) The principles of model, 2) The objectives of model, 3) The conception of learning experiential model, 4) The learning experiential model activities, 5) The medias and learning resources, The model assessment. Whereas, the results of assessment for the appropriate learning experiential model revealed at the high level, that had the overall average score of 4.20

2. The result of try-out experience-based learning management model revealed that the learners were managed activities through learning experiential model showed overall communication ability and emotional intelligence capacities at the high levels, whereas compared with the 75 full scores, with average scores of 67.26 and 64.20 respectively.

Keywords: Learning Performance; Capacity of Communication; Emotional Intelligence;

บทนำ

การจัดประสบการณ์ทางภาษาที่หลากหลายสอดคล้องกับวิถีชีวิตเด็ก ทำให้เด็กเกิดแรงจูงใจและสนใจที่จะเรียนรู้ภาษาด้วยตนเอง เพื่อแสดงออกถึงความรู้สึกและความต้องการของตนเอง การพูดที่เกิดจากการมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับบุคคลรอบตัว พูดคุยและสนทนาเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน เด็กปฐมวัยเป็นช่วงที่พัฒนาการทางภาษามีการเปลี่ยนแปลงและก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว และเป็นไปในทิศ

ทางบวก ส่งผลต่อการพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กได้อย่างรอบด้าน จอยซ์และเวลล์ (Joyce & Weil, 2000:6) ให้ความหมายการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในห้องเรียนหรือในการออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีเป้าหมายให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันออกไปสำหรับการจัดกิจกรรมทางภาษาเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดพื้นฐานของเด็กปฐมวัย (Rawiwan Rungpraiwan 2013, love children,2009) สำหรับความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยอายุ 4-5 ปี เด็กวัยนี้มีความสามารถทางภาษา ได้แก่ ชอบฟังและพูดเรื่องราวที่ได้รับประสบการณ์มา พูดเป็นประโยคได้ต่อเนื่อง ชอบถาม ทำไม เมื่อไหร่ อย่างไร เป็นธรรมชาติทางภาษาที่เด็กใช้ในการสื่อสารกับผู้อื่นในสังคม เนื่องจากเป็นวัยที่เรียนภาษาเข้าใจในสิ่งต่างๆที่เด็กมีประสบการณ์ โดยสามารถตั้งคำถามในสิ่งที่สงสัยใคร่รู้ จัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความหลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กได้กล้าแสดงออกในการฟังพูดอ่านเขียนที่ดี ในการใช้ภาษา ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ มีความพร้อมสูงที่จะรับรู้ภาษาและการเรียนรู้ภาษา ความเข้าใจทางภาษาในแต่ละคน อาจเร็วช้าไม่เท่ากัน (Pornpilai Lertwicha and Akkapoom Chupakon, 2007: 124-126) การจัดการศึกษาสำหรับเด็กคือการส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน รวมทั้งการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน

เด็กปฐมวัยมีความอยากรู้อยากเห็นหรือกล่าวได้ว่าเป็นวัยที่กำลังเรียนรู้ความเป็นตัวของตัวเอง (Self-Identity) กิจกรรมที่สามารถพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ฝึกคิดแสดงเหตุผลความรู้สึกที่เป็นจริง จะทำให้เกิดความเข้าใจอารมณ์ของตนเองและผู้อื่น ทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างตนเองกับผู้อื่น ดังที่ รีเบคก้า (Rebecca,1998:204) กล่าวถึงวิธีพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ในห้องเรียนสำหรับเด็ก คือให้เด็กได้แสดงออกทางการรับรู้ของตนเอง โดยการบอกเล่าให้เพื่อนฟัง การแสดงท่าทาง การร้องเพลง การวาดรูปที่ช่วยให้เด็กได้แสดงออกทางความรู้สึก เกิดความรู้สึกผ่อนคลาย รู้จักควบคุมอารมณ์พอใจ ภาควิชาจิตวิทยาของตุน ดังทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ (Piaget,1969) ที่กล่าวว่า พัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม มักจะอยู่ที่โรงเรียน เมื่อศึกษาถึงความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์ ดังที่ สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ (Sirima Pinyoanantapong, 2013:38) อธิบายไว้ว่า พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจของเด็กปฐมวัยโดยทั่วไป นักเรียนจะมีพฤติกรรมแสดงออกทางอารมณ์อย่างเปิดเผยตรงไปตรงมาเปลี่ยนแปลงง่าย เพราะช่วงของระยะความสนใจสั้นและเป็นความสามารถในการแสดงความรู้สึกของเด็ก (Psycho-social Development) ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาบุคลิกภาพเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ โกลแมน (Goleman,1998: 259) กล่าวถึง บุคคลที่มีความฉลาดทางอารมณ์จะมีลักษณะดังนี้ คือ มีความสามารถทางอารมณ์ส่วนบุคคล (Personal Competence) และมีความสามารถทางอารมณ์ที่เกี่ยวข้องกับปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นซึ่งเป็นทักษะทางสังคม (Social competence) คนที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงจะ มีความสามารถในการเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่น สอดคล้องกับสมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (Somphoch lamsuphasit,2010: 83) กล่าวว่า การเริ่มต้นให้เด็กสามารถเข้าใจอารมณ์ของตนเอง เรียนรู้ที่จะเข้าใจอารมณ์ของผู้อื่น สามารถตอบสนองและแสดงพฤติกรรมด้านอารมณ์ที่เหมาะสมจึงเป็นสิ่งสำคัญ พัฒนาการทางด้านอารมณ์-จิตใจที่ดี เป็นพื้นฐานสำคัญต่อการพัฒนาทางด้านสติปัญญาและการส่งเสริมทางด้านอารมณ์-จิตใจของเด็กปฐมวัย การเรียนรู้และการเล่นของเด็กปฐมวัย โดยหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยฉบับนี้ ถือว่าการเล่นอย่างมีจุดมุ่งหมายเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์ให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 สำหรับการเรียนรู้ภาษาและการสื่อสาร การเรียนรู้ภาษาของเด็กจะเกิดขึ้นอย่างเป็นธรรมชาติ (Bureau of Academic Affairs and Educational Standards, Ministry of Education,2017:6-7) พัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมมักจะอยู่ที่โรงเรียน เมื่อศึกษาถึงความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์

สำหรับเด็กปฐมวัยทำให้เห็นว่า ควรมีเสริมสร้างความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งจะ
เป็นพื้นฐานของการพัฒนาบุคลิกภาพให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ด้วยเหตุผลตามที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
เสริมสร้างความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็ก ตามแนวคิดความสามารถการคิดเชิง
บริหารและการสืบเสาะหาความรู้ เพื่อเป็นทางเลือกหนึ่งที่สามารถนำไปพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
ให้เด็กในวัยนี้มีศักยภาพด้านการรู้คิดและจิตอารมณ์ ให้ความพร้อมที่จะเผชิญปัญหาในการดำเนินชีวิตใน
บริบททางสังคมที่มีคุณค่า

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลการร่างรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เสริมสร้างความสามารถในการสื่อสาร
และความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย ตามแนวคิดความสามารถการคิดเชิงบริหารและการสืบเสาะหา
ความรู้
2. เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้ร่างรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เสริมสร้างความสามารถใน
การสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย ตามแนวคิดความสามารถการคิดเชิงบริหารและการสืบ
เสาะหาความรู้

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่องรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เสริมสร้างความสามารถในการสื่อสารและความ
ฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดสืบเสาะหาความรู้ ผู้วิจัยได้ศึกษา ทฤษฎี แนวคิดของนัก
การศึกษา นักวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และขอเสนอตามหัวข้อ ดังนี้

ความสำคัญของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยมีความสำคัญเป็นอย่างมาก
เนื่องจากช่วงปฐมวัยนั้น เป็นช่วงวัยที่เด็กเริ่มต้นพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและ
สติปัญญา ซึ่งเป็นวัยที่รับรู้และซึมซับประสบการณ์ที่จะก่อให้เกิดความรู้ความจำที่แปรเป็นจิตใต้สำนึกของเด็ก
ในการเจริญเติบโต ซึ่งนักการศึกษาได้ให้ความสำคัญของรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้แตกต่างกัน
โดย กุลยา ตันติผลาชีวะ (Kunlaya Tantiphalachewa, 2551: 96) กล่าวว่ารูปแบบการจัดประสบการณ์การ
เรียน ซึ่งมีความสำคัญประกอบด้วย แนวคิดหลักที่เป็นแนวคิดพื้นฐาน หลักการสอน วิธีการจัดการเรียนการ
สอน การประเมินผล การจัดสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ บทบาทของครูและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

จอยซ์และเวลล์ (Joyce and Weil, 2000: 176) ได้สรุปสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบ
การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ไว้ว่า การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์ต้องมีทฤษฎีรองรับ ได้แก่ ทฤษฎี
ด้านจิตวิทยาการเรียนรู้ เมื่อพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์แล้ว ก็นำไปใช้อย่างแพร่หลาย จะต้องมีการ
วิจัยเพื่อทดสอบทฤษฎีและตรวจสอบคุณภาพในเชิงการนำไปใช้ในสถานการณ์จริง และนำข้อค้นพบมา
ปรับปรุงแก้ไขอยู่เรื่อย ๆ

เทพกัญญา พรหมขัติแก้ว (Thepkanya Phromkhatkaew, 2563: 95) ได้สรุปว่า กิจกรรมเสริม
ประสบการณ์ กิจกรรมในวงกลมเป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เด็กได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ ทักษะการสื่อสาร และ
ทักษะคิด ได้แก่ การสังเกต การคิดแก้ปัญหา การใช้เหตุผล โดยเด็กจะได้เรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติร่วมกับ
ผู้อื่น ทั้งการทำงานเป็นกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ มีจุดประสงค์เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้วิธีแสวงหาความรู้และเกิดการ
เรียนรู้จากการค้นพบด้วยตนเอง ทำให้เกิดความคิดรวบยอดในเรื่องที่ได้เรียนรู้ กิจกรรมในลักษณะนี้จึงเป็น

กิจกรรมที่สามารถส่งเสริมการสืบเสาะของเด็กปฐมวัยได้เป็นอย่างดี โดยทั่วไปการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์จะแบ่งขั้นตอนการสอนเป็น ขั้นนำ ขั้นสอนและขั้นสรุป คุณครูสามารถนำลักษณะสำคัญของการสืบเสาะหาความรู้ ไปสอดแทรกในแต่ละขั้น ได้แก่ ในขั้นนำ คุณครูสามารถกระตุ้นความสนใจของเด็กโดยใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพสนับสนุน

ณัฐชุตา วิจิตรจาเมรี (Natchuda Wijitjamarie, 2558: 11-12) ได้ให้ความหมายว่าการสื่อสาร มีหลายความหมาย ขึ้นอยู่กับว่าจะพิจารณาการสื่อสารในแง่ใด และมีวัตถุประสงค์จะใช้การสื่อสารอย่างไร ได้แก่ 1) การสื่อสาร คือพฤติกรรมของบุคคลที่ก่อให้เกิดความหมาย 2) การสื่อสาร คือปฏิสัมพันธ์ทางสังคมโดยอาศัยระบบสัญลักษณ์และข่าวสาร 3) การสื่อสาร คือการส่งข้อมูล ความคิด อารมณ์ ประสบการณ์ และอื่น ๆ โดยใช้สัญลักษณ์ คำ รูปภาพ ตัวเลข แผนภูมิ และอื่น ๆ และ 4) การสื่อสารเป็นกระบวนการถ่ายทอดความคิดจากแหล่งหนึ่งไปยังผู้รับโดยตั้งใจที่จะเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้รับ ดังนั้น การสื่อสาร หมายถึงการส่งและรับข่าวสารโดยบุคคลเดียวหรือหลายคน ซึ่งอาจถูกบิดเบือนด้วยสิ่งรบกวนภายในสภาพแวดล้อม และมีโอกาสที่จะทำให้เกิดข้อมูลตอบกลับ

Donoghue (2009: 62) ได้อธิบายการประเมินความสามารถในการสื่อสารว่า ต้องเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งเด็กอนุบาลควรใช้วิธีการประเมินโดยผ่านสถานการณ์การใช้ภาษาที่เป็นรูปธรรม หรือการลงมือปฏิบัติกับกิจกรรมทางภาษา ได้แก่ การเล่านิทาน การพูดเล่าเรื่องราว หรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่พบเจอ ครูจะต้องนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินไปพัฒนาปรับปรุงเนื้อหา หรือกระบวนการเรียนการสอน ดังนั้น ครูจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักการและวิธีการประเมินความสามารถในการสื่อสาร

Yurovsky (2017: 47) ได้ศึกษาการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารกับการเรียนรู้คำในเบื้องต้น โดยพบว่าเด็กพยายามที่จะเรียนรู้ความหมายของคำหลายพันคำ และทำความเข้าใจในความหมายของคำจากสัญญาณของผู้พูดที่อยู่รอบตัวเด็ก แต่วิธีการสื่อสารนั้นไม่ส่งผลให้เด็กเกิดการเรียนรู้และเข้าใจการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเพื่อที่จะใช้ในการสอนและการเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัย

สตีฟไฮน์ (Steve Hein, 1999: 38) ได้กล่าวถึงลักษณะของผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์ คือเป็นผู้ที่สามารถแสดงความรู้สึกของตนได้อย่างชัดเจนและตรงไปตรงมา ไม่ปิดบังความรู้สึกของตน ไม่กลัวที่จะแสดงความรู้สึกของตนออกมา ไม่ถูกรอบงำด้วยความรู้สึกทางลบต่าง ๆ ได้แก่ กลัว วิตกกังวล รู้สึกผิดหวัง สามารถอ่านภาษาท่าทางของผู้อื่น ยินยอมให้ความรู้สึก นำทางการดำเนินชีวิตที่ดีและมีความสุข มีความรู้สึกที่สมดุลในการใช้เหตุผลตามความเป็นจริง สามารถแสดงความต้องการของตนออกมาได้ สามารถพึ่งพาตนได้ สามารถสร้างแรงจูงใจภายในตนเองได้ สามารถทำอารมณ์ของตนให้กลับคืนสู่สภาพปกติได้ มองโลกในแง่ดี ไม่ยอมแพ้ ต่ออุปสรรค สนใจความรู้สึกของผู้อื่น สามารถระบุอารมณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างชัดเจน

สรุปผลการทบทวนวรรณกรรม

จากสภาพปัญหาและความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้น อีกทั้งผู้วิจัยได้ทำตามแนวคิดสืบเสาะหาความรู้ ซึ่งเป็นแนวทางในการเสริมสร้างความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็ก ที่จะช่วยให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ต่อการทำการกิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่เสริมสร้างความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ และเพิ่มบทบาทครูผู้สอนในการกระตุ้นให้นักเรียนมีบทบาทในการทำกิจกรรมโดยการสร้างปฏิสัมพันธ์ในห้องเรียนกับนักเรียนผ่านการพูด การอ่าน การฟัง ข้อตกลง การแก้ไข ปัญหา การทำงานเป็นกลุ่มใหญ่และกลุ่มย่อย ในขณะที่ผู้สอนคอยเป็นผู้ชี้แนะในการทำกิจกรรมเสริมสร้างความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ การทำการกิจกรรมตามแผนประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้ให้นักเรียนได้เสริมสร้างความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ ในการพัฒนา

กระบวนการเรียนรู้ในระดับชั้นต่อไป และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนในอนาคตได้อย่างหลากหลาย

ระเบียบวิธีวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เสริมสร้างความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย ตามแนวคิดความสามารถการคิดเชิงบริหารและการสืบเสาะหาความรู้ ดำเนินการโดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development)

1. วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1) ดำเนินการศึกษาค้นคว้าข้อมูลพื้นฐานประกอบการพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เสริมสร้างความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย โดยสัมภาษณ์นักเรียนในมุมมองความต้องการ ความสนใจ และความพร้อมของนักเรียนในบริบทที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสังเกตพฤติกรรมในชั้นเรียนด้านการแสดงออก การตอบคำถาม หรือแสดงความคิดเห็น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการปฏิบัติกิจกรรมอื่นที่ครูกำหนดหรือมอบหมายระหว่างเรียน ในบริบทการเรียนรู้เสริมประสบการณ์ ประกอบกับผู้วิจัยได้ศึกษาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง สำหรับนำมาใช้สนับสนุนการจัดทำร่างรูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ และเห็นว่าหลักการ แนวคิดความสามารถการคิดเชิงบริหารและการสืบเสาะหาความรู้สามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในกิจกรรมเสริมประสบการณ์ให้บรรลุผลได้

2) ดำเนินการร่างรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ พร้อมนำเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพและความเหมาะสมของร่างรูปแบบ ผ่านกิจกรรมการสนทนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (connoisseurship) จำนวน 5 ท่าน รวมทั้งการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือจัดเก็บข้อมูล ตามกรอบโครงสร้างของร่างรูปแบบให้มีความถูกต้อง โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสนทนาอิงผู้เชี่ยวชาญและการประเมินร่างรูปแบบมาพิจารณาปรับปรุงคุณภาพ สาระสำคัญของร่างรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และคุณภาพของเครื่องมือจัดเก็บข้อมูล ประกอบการใช้ร่างรูปแบบให้มีความถูกต้องน่าเชื่อถือมากขึ้น

3) ดำเนินการทดลองใช้ร่างรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามแนวคิดความสามารถการคิดเชิงบริหารและการสืบเสาะหาความรู้กับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย เพื่อศึกษาผลด้านความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนกลุ่มทดลองใช้ร่างรูปแบบ โรงเรียนชุมชนบ้านป่าแดง จำนวน 30 คน เพื่อนำไปใช้อธิบายคุณภาพของร่างรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน หลังการทดลองใช้ร่างรูปแบบกับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การดำเนินการวิจัยในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นปฐมวัยปีที่ 2 (อายุ 4–5 ปี) ที่กำลังเรียนในปีการศึกษา 2565 โรงเรียนคำปลาผาโนนชัย จำนวน 60 คน และโรงเรียนชุมชนบ้านป่าแดง จำนวน 30 คน รวมนักเรียน 90 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นปฐมวัยปีที่ 2 (อายุ 4–5 ปี) ที่กำลังเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนชุมชนบ้านป่าแดง จำนวน 30 คน ที่ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดความสามารถการคิดเชิงบริหารและการสืบเสาะหาความรู้ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย จำนวน 24 แผน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินเสริมความสามารถในการสื่อสาร จำนวน 15 รายการ และแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย จำนวน 15 รายการ รวมคะแนนเต็มของผลการประเมินแต่ละ 75 คะแนน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามกรอบความมุ่งหมายของการวิจัย ได้แก่

1) การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาล 2 จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน นักเรียน การสังเกตพฤติกรรมการทำกิจกรรมเสริมประสบการณ์ของนักเรียน การศึกษาหลักการแนวคิด ทฤษฎี และองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและนำเสนอด้วยการพรรณนาวิเคราะห์ รวมทั้งผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้มียุทธศาสตร์ประกอบครอบคลุมสาระสำคัญ ตามหลักการแนวคิด ทฤษฎีที่มีคุณภาพน่าเชื่อถือ โดยเฉพาะองค์ความรู้ตามแนวคิดความสามารถการคิดเชิงบริหารและการสืบเสาะหาความรู้ แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม พร้อมประเมินคุณภาพของรูปแบบและความเที่ยงตรงของเครื่องมือจัดเก็บข้อมูลตามกรอบตัวแปรในการวิจัย โดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ

2) การทดลองใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้านความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านป่าแดง จำนวน 30 คน โดยการวิเคราะห์ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำเสนอข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปผลตามความมุ่งหมายของการวิจัยในการพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เสริมสร้างความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย ตามแนวคิดความสามารถการคิดเชิงบริหารและการสืบเสาะหาความรู้ ดังนี้

การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เสริมสร้างความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องสนับสนุนการพัฒนารูปแบบพบว่า 1) ผู้สอนได้ให้ความสำคัญกับความรู้ความเข้าใจและความสามารถของนักเรียนตามกรอบเนื้อหาและตัวชี้วัดในหลักสูตร และต้องการเสริมสร้างความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์เพิ่มขึ้น ซึ่งผู้สอนต้องการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน โดยใช้องค์ความรู้และหลักการแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องประกอบการพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีคุณภาพ 2) ข้อมูลจากการสังเกตชั้นเรียน พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนในชั้นเรียนโดยทั่วไป เห็นว่าได้แสดงออกถึงความสนใจและตั้งใจในการตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่สำคัญและน่าสนใจ แต่ยังขาดการพูดที่ออกเสียงชัดเจน หากได้รับการสนับสนุนหรือชี้แนะประกอบ เชื่อว่านักเรียนจะสามารถพูดและออกเสียงได้อย่างชัดเจนและถูกต้องมากขึ้น การแสดงออกด้านความรู้ความเข้าใจใน

มุมมองการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน ที่เชื่อมโยงเกี่ยวข้องกับเนื้อหาในชั้นเรียน และเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน นักเรียนบางส่วนมีความพร้อมในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ และอธิบายประเด็นหลักและประเด็นรองเชื่อมโยงกับบริบทของปัญหาในบทเรียนได้ค่อนข้างดี ขณะที่ส่วนมากยังต้องการความพร้อมในเรื่องความฉลาดทางอารมณ์ในประเด็นหลักและประเด็นรองที่หลากหลายและ น่าเชื่อถือ 3) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์นักเรียนพบว่า นักเรียนมีความสนใจในการเรียนเสริมประสบการณ์ ค่อนข้างมาก เนื่องจากเป็นความรู้ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียน และเป็นข้อมูลการเปลี่ยนแปลงในการดำเนินชีวิตของนักเรียน แต่บางสถานการณ์ยังขาดสื่อการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การเรียนการสอนที่น่าสนใจ รวมทั้งการนำหลักการแนวคิด องค์ความรู้ด้านความสามารถการคิดเชิงบริหารและการสืบเสาะหาความรู้ มาประยุกต์ใช้สนับสนุนความสามารถด้านการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ของผู้เรียน เพื่อสร้างความเข้าใจในองค์ความรู้ใหม่ of นักเรียน

ซึ่งผลการสังเคราะห์ร่างรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ พบว่า

1) ร่างรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เสริมสร้างความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย ตามแนวคิดความสามารถการคิดเชิงบริหาร และการสืบเสาะหาความรู้ มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1.1) หลักการของรูปแบบ 1.2) วัตถุประสงค์ 1.3) สาระการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 1.4) กิจกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 1.5) สื่อและแหล่งการเรียนรู้ 1.6) การวัดและประเมินผล และมีผลการประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของรูปแบบ ของผู้เชี่ยวชาญโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.20 (S.D.= 0.97) และ

2) ผลการทดลองใช้ใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามรูปแบบ มีความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์หลังเรียนอยู่ในระดับมาก เมื่อเทียบกับคะแนนเต็มด้านละ 75 คะแนน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 67.26 (S.D.= 2.94) และ 64.20 (S.D.= 3.02) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการพัฒนาร่างรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เสริมสร้างความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย ตามแนวคิดความสามารถการคิดเชิงบริหารและการสืบเสาะหาความรู้ ผ่านการศึกษาบริบทสภาพปัญหาและความต้องการของครูและนักเรียน ในบริบทการวิจัย และการทดลองใช้ร่างรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามกรอบวัตถุประสงค์การวิจัย ผู้วิจัยได้อภิปรายผลสนับสนุนในแต่ละประเด็น ดังนี้

1. ผลการพัฒนาร่างรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เสริมสร้างความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย ตามแนวคิดความสามารถการคิดเชิงบริหาร และการสืบเสาะหาความรู้ พบว่า ผู้สอนและนักเรียนให้ความสำคัญกับการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ แต่ขาดความพร้อมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และสนับสนุนให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของหลักสูตรและความต้องการของผู้เกี่ยวข้องในระดับสูงขึ้น

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีคุณภาพควรส่งเสริมการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ในบริบทการเรียนรู้ ซึ่งเป็นความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงสรุปได้ว่าร่างรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นครั้งนี้ มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ แนวคิด ทฤษฎีพื้นฐาน 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ 4) ปัจจัย

ทางสังคมและการตอบสนอง 5) แหล่งเรียนรู้และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ 6) การวัดและประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Joyce, B., Weil, M. และ Calhoun, E. (2009) ที่เห็นว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพควรประกอบด้วย 1) หลักการแนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานของรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 2) วัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ 3) ขั้นตอนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ 4) ระบบสังคม บทบาทผู้สอน บทบาทนักเรียน 5) หลักการตอบสนอง การสื่อสารและการมีปฏิสัมพันธ์ และ 6) ระบบสนับสนุน สื่อ อุปกรณ์และทรัพยากรการเรียนรู้ ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม อีกทั้งควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน ภายใต้หลักการแนวคิดการสืบเสาะหาความรู้ของนักเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนารูปแบบตามกรอบการวิจัยและพัฒนา หรือ R&D (Research and Development) รวม 3 ระยะ ประกอบด้วย การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนารูปแบบ ประกอบการศึกษาหลักการแนวคิดและองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง การร่างรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามกรอบองค์ความรู้สนับสนุน โดยเฉพาะสาระสำคัญด้านหลักการแนวคิดขององค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย และการประยุกต์ใช้แนวคิดความสามารถการคิดเชิงบริหารและการสืบเสาะหาความรู้สนับสนุนการร่างรูปแบบให้บังเกิดประสิทธิผล ก่อนนำร่างรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ไปทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ทั้งนี้ ผู้เชี่ยวชาญได้ประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของร่างรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ที่นำเสนอไว้ในเบื้องต้น และพบว่า ร่างรูปแบบระยะแรกมีผลการประเมินคุณภาพและความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

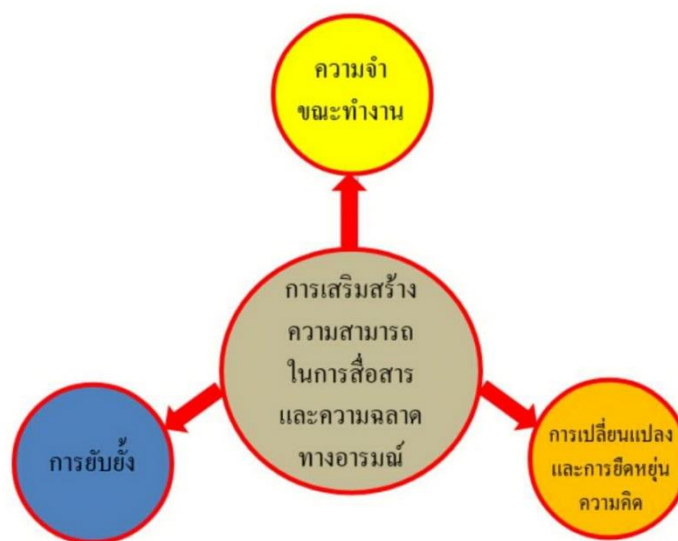
2. ผลทดลองใช้ร่างรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การพัฒนาเพื่อศึกษาความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ ตามแนวคิดความสามารถการคิดเชิงบริหารและการสืบเสาะหาความรู้พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองใช้ร่างรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์หลังเรียนอยู่ในระดับมาก เมื่อเทียบกับคะแนนเต็มด้านละ 75 คะแนน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 67.26 (S.D.= 2.94) และ 64.20 (S.D.= 3.02) ตามลำดับ รวมทั้งผู้เรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์ในบริบทการแก้ปัญหาเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ การตอบคำถาม การแสดงเหตุผล ประกอบการอธิบายเสริมสร้างความสามารถในการสื่อสารความฉลาดทางอารมณ์ พร้อมทั้งเสนอทางเลือกเพื่อค้นหาคำตอบที่เป็นไปได้ในมุมมองการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ที่เหมาะสม ผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนได้ถูกต้อง และครูได้แนะนำนักเรียนเพิ่มเติม โดยผู้วิจัยได้พิจารณาปรับปรุงสาระสำคัญของแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ในประเด็นจุดประสงค์การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ และเนื้อหาของกิจกรรมให้สอดคล้องกับเป้าหมายหรือตัวชี้วัดสำคัญในหลักสูตร รวมทั้งปรับกิจกรรมในบางแผนให้สอดคล้องกับความสามารถและความพร้อมของนักเรียน ตามเป้าหมายกิจกรรม ระยะเวลาให้เหมาะสมและชัดเจนยิ่งขึ้น ที่ปรากฏผลการวิจัยเช่นนี้ อาจเป็นผลเนื่องมาจากผู้วิจัยได้ดำเนินการร่างรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ภายใต้เงื่อนไขหลักการแนวคิดความสามารถการคิดเชิงบริหารและการสืบเสาะหาความรู้ การให้เหตุผลและการสร้างองค์ความรู้ของนักเรียน ซึ่งเห็นว่าเป็นแนวคิดที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ด้านการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน ดังปรากฏข้อมูลองค์ความรู้สนับสนุน ดังนี้ ควบคู่การอภิปราย ตามกรอบเงื่อนไขการประยุกต์ใช้ความสามารถการคิดเชิงบริหารและการสืบเสาะหาความรู้จะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนได้คิดในมุมมองที่ซับซ้อน พร้อมการตรวจสอบทบทวนข้อมูลความรู้ที่เป็นระบบมากขึ้น

อีกทั้งแนวคิดการประยุกต์ใช้ความสามารถการคิดเชิงบริหาร ประกอบกับแนวคิดการสืบเสาะหาความรู้ ช่วยเสริมสร้างการมุ่งเน้นให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อนในชั้น ผู้สอน สื่อแหล่งเรียนรู้

เนื้อหาบทเรียนและเหตุการณ์แวดล้อม ผ่านกิจกรรมการใช้คำถาม การค้นหาคำตอบประเด็นที่สำคัญ และมีการไตร่ตรองพิจารณาด้วยความรอบคอบพร้อมทั้งเหตุผลสนับสนุน ให้นำไปสู่การค้นหาความรู้ใหม่ของนักเรียน อีกทั้งยังเป็นเงื่อนไขที่นักเรียนสามารถเลือกวิธีการค้นหาคำตอบได้ดีที่สุด (Soter et al. 2008) การนำแนวคิดด้านความสามารถการคิดเชิงบริหารและกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ จะช่วยสนับสนุนการพัฒนาความก้าวหน้าทางสติปัญญาของนักเรียน ด้วยการค้นหาความรู้ในมิติที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะด้านอื่นเพิ่มขึ้น โดยผู้เรียนจะพัฒนาการเรียนรู้ผ่านทักษะการสังเกต การจัดกลุ่มหรือจำแนกประเภท การสำรวจข้อมูลความรู้ การตรวจสอบ และการอ้างอิงข้อมูลข่าวสาร ควบคุมกิจกรรมการสังเคราะห์ การสืบเสาะหาความรู้ จึงใช้คำถามที่ท้าทายและเหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียน แต่เป็นกระบวนการค้นหาความรู้หรือคำตอบผ่านการสืบค้นหรือการค้นคว้าที่เป็นระบบ (investigation) และการประยุกต์ใช้ความรู้สำคัญสนับสนุน ซึ่งกระบวนการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานจะได้รับการพัฒนา จึงส่งผลให้การทดลองใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์เพื่อศึกษาความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนในระดับค่อนข้างมาก ผู้วิจัยเห็นว่า หากนำรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ไปปรับใช้ในบริบทเนื้อหาอื่นในกิจกรรมตามกรอบหลักสูตรที่เอื้อต่อการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนในด้านดังกล่าว รวมทั้งการสังเคราะห์หลักการ แนวคิด ทฤษฎีอื่นที่เกี่ยวข้องสนับสนุน จึงมีความเป็นไปได้ที่กระบวนการเรียนรู้ตามหลักการแนวคิดดังกล่าว สามารถช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในด้านความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์มีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังที่ปรากฏในผลการวิจัยครั้งนี้

สรุปองค์ความรู้

จากการศึกษาทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ซึ่งเป็นกระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เสริมสร้างความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดเชิงบริหาร ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ดังแผนภาพ

แผนภาพที่ 1 แสดงองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากแผนภาพที่ 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเชิงบริหารจากรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เสริมสร้างความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ดังนี้

1. ความจำขณะทำงาน (Working memory) เป็นหนึ่งองค์ประกอบแกนของการคิดเชิงบริหารหรือ EF การเก็บประมวลข้อมูลไว้ในใจและการเก็บข้อมูล ความจำขณะทำงานที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกัน เข้าใจในภาษาพูดหรือเขียน เข้าใจในการคิดเป็นเหตุผล ในขณะที่ทำงาน และความสามารถเก็บประมวลข้อมูลหนึ่งหรือสองสิ่งไว้ในใจเป็นระยะเวลานานพอสมควร

2. การยับยั้ง (Inhibition control) เป็นการควบคุมตนเองให้จดจ่อต่อสิ่งที่ทำ อุดกั้นไม่ทำในสิ่งอื่นที่มามีล่อใจ การยับยั้งนี้รวมถึงการกระทำและคำพูด เช่น การยับยั้งการตอบโต้ทันทีที่การควบคุมตนเองให้รู้จักการรอคอย การยับยั้งตนเองไม่ให้แสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมหรือไม่ใช้คำพูดที่ทำให้ผู้อื่นรู้สึกเจ็บแต่จะคิดพิจารณาก่อนพูด

3. การเปลี่ยนและการยืดหยุ่นความคิด (Shift and Cognitive Flexibility) เป็นความสามารถในการคิดนอกกรอบจากหลายมุมมองที่ต่างกัน ปรับเปลี่ยนความคิดและการกระทำหรือยืดหยุ่นเมื่อจำเป็น ทักษะหรือความสามารถนี้ต้องใช้ความจำขณะทำงานและการยับยั้งในขณะที่ทำงาน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า ร่างรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้แนวคิดการสืบเสาะหาความรู้ ช่วยพัฒนาความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยเพิ่มขึ้น จึงเห็นว่าสามารถนำร่างรูปแบบดังกล่าวไปปรับใช้ให้บังเกิดผลกับนักเรียน โดยให้ความสำคัญกับกิจกรรมเสริมประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ขั้นการเตรียมสภาพแวดล้อม ขั้นสร้างประสบการณ์ และขั้นเรียนรู้สังคมและเข้าใจอารมณ์ผู้อื่นค่อนข้างชัดเจนสำหรับนักเรียน

1.2 เนื้อหาการจัดประสบการณ์ความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์สำหรับเด็กชั้นอนุบาล 2 ที่ปรากฏตามกรอบหลักสูตรสถานศึกษาการศึกษาปฐมวัย และนำมาใช้ประกอบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในการวิจัยครั้งนี้ อาจยังไม่มีที่น่าสนใจและเอื้อต่อการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยเท่าที่ควร หากสามารถกำหนดเนื้อหาในกิจกรรมอื่นที่เหมาะสมกับบริบทการเรียนรู้ อาจส่งผลต่อการพัฒนาการในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยเพิ่มขึ้น

2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของรูปแบบในมุมมองที่เชื่อมโยงกับตัวชี้วัดอื่นของหลักสูตร ในประเด็นสมรรถนะสำคัญที่ต้องการพัฒนาให้นักเรียน ได้แก่ ทักษะกระบวนการคิดและความคิดรวบยอดทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โดยประยุกต์ใช้หลักการ แนวคิด ทฤษฎีอื่นสนับสนุน ได้แก่ แนวคิดการเรียนรู้แบบสมองเป็นฐาน

2.2 ควรนำร่างรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการสื่อสารและความฉลาดทางอารมณ์ ไปศึกษาวิจัยกับนักเรียนระดับอื่นตามเงื่อนไขเดิมของรูปแบบ หรือบูรณาการองค์ความรู้อื่น

References

- Donoghue, M. R. (2009). **Language arts: Integrating skills for classroom teaching**. Fullerton: SAGE Publications.
- Goleman, D. (1998). Working with emotional Intelligence. (p.259).New York: Bantam Book.
- Hein, Steve. (1999). **Emotional Intelligence. (Online)**, Available: <http://egi.org>.
- Joyce, B., and Weil, M. (2000). **Model of teaching**. 5th ed. Boston: Aliyn& Bacon.
- KunlayaTantiphalachewa (2008). **Organization of learning activities for early childhood children**. Bangkok: Friends Aksorn.
- NatchudaWichitjamarie (2015). **Organizational communication**. 3rd edition. Bangkok : PublisherKasetsart University.
- Office of Academic and Educational Standards. (2017). **Curriculum for Early Childhood Education**, 2017. (P.6-7). Bangkok: Agricultural Cooperative Federation of Thailand.
- Piaget, J. (1969). **Science of Education and the Psychology of the Child**. New York : Viking.
- PornpilaiLertwicha, and AkkaphoomChuphakorn. (2007). **Early learning brain**.Bangkok: Print review printing.
- RawiwanRungpraiwan (2013). **Promotion of language skills for children**. In the textbook of child development and behavior, Volume 3, Healthy Child Care. Bangkok: Beyond Enterprise.
- Rebecca,N.(1 9 9 8 , Summer). The Comfort Corner: Fostering Ressiliency and Emotional Intelligence. Childhood Education. 7(4):200-204.
- SirimaPhinyoanantapong (2013). **Measurement and Evaluation: Early Childhood**. (p. 38). Bangkok: Srinakharinwirot University.
- Somphochlamsupasit (2010). **Behavior modification theory and techniques**. 7th printing. Bangkok: Chulalongkorn University Printing House.
- ThepkanyaPhromkatkaew (2020). **Exploratory learning for early childhood children**. Bangkok : Nanmeebooks.
- YUROVSKY, Daniel; CASE, Sarah; FRANK, Michael C. Preschoolers flexibly adapt to linguistic input in a noisy channel. Psychological science, 2017, 28.1: 132-140.

